

ІСТОРІЯ НАЗВИ

ВІД РЕДАКЦІЇ. Як і обіцяли, продовжуємо публікувати матеріали з історії Центральної наукової бібліотеки. Матеріали надають **І. К. ЖУРАВЛЬОВА** та **Н. М. БЕРЕЗЮК**.

Згідно з університетським статутом 1804 року §73, «учреждается для наук и просвещения библиотека». БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО ІМПЕРАТОРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ — таку назву мала спочатку свого існування ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна. Чому ж пізніше бібліотека стала називатися Центральною науковою бібліотекою, адже майже в усіх університетах бібліотеки наукові?

За першими правилами університетська бібліотека не видавала книжок студентам. Отримувати літературу додому могли тільки ті студенти, які заручалися клопотанням двох професорів. Особи, які не працювали в університеті, мали право користуватися бібліотекою лише з дозволу ректора. Для вчених з інших міст бібліотека робила бібліографічні довідки за оплату.

У 1863 році бібліотека стала називатися ФУНДАМЕНТАЛЬНОЮ (до 1917 року). У фундаментальній бібліотеці не було підручників. У 1828 році з ініціативи ректора Кронеберга було засновано бібліотеку для студентів.

Із 1917 року до 1921 рік вона мала назву БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ. Із лютого 1922 року згідно з Постановою РНК УРСР бібліотека стає загальнодоступною, вона одержує статус наукової та назву ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА НАВЧАЛЬНА БІБЛІОТЕКА (ЦННБ). Із 1933 року після відновлення університету бібліотека знову приєднується до нього, але назва Центральна наукова залишається. У 1936 році Харківському державному університету присвоєно ім'я О. М. Горького (Постанова ЦВК СРСР N 194 «О присвоении Харьковскому государственному университету имени Горького»). Відповідно бібліотека стала називатися Центральною науковою бібліотекою Харківського державного університету ім. О. М. Горького.

Під час Великої Вітчизняної війни університет евакуювали в м. Кзил-Орду Казахської РСР, а бібліотека залишилася на окупованій території й мала назву УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА.

Постановою Раднаркому УРСР від 18.09.1943 р. відновлюється робота Державної центральної наукової бібліотеки м. Харкова. Із грудня 1944 року бібліотека знову разом з університетом. У 1993—1999 рр. наша бібліотека називалася ЦЕНТРАЛЬНОЮ НАУКОВОЮ БІБЛІОТЕКОЮ ХАРКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

У жовтні 1999 року Указом Президента України Л. Д. Кучми N 1313/99 Харківському державному університету було надано статус національного й надалі він називається Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Таким чином, сьогодні наша бібліотека — ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

видавала книжок студентам. Отримувати літературу додому могли тільки ті студенти, які заручалися клопотанням двох професорів. Особи, які не працювали в університеті, мали право користуватися бібліотекою лише з дозволу ректора. Для вчених з інших міст бібліотека робила бібліографічні довідки за оплату.

У 1863 році бібліотека стала називатися ФУНДАМЕНТАЛЬНОЮ (до 1917 року). У фундаментальній бібліотеці не було підручників. У 1828 році з ініціативи ректора Кронеберга було засновано бібліотеку для студентів.

Із 1917 року до 1921 рік вона мала назву БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ. Із лютого 1922 року згідно з Постановою РНК УРСР бібліотека стає загальнодоступною, вона одержує статус наукової та назву ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА НАВЧАЛЬНА БІБЛІОТЕКА (ЦННБ). Із 1933 року після відновлення університету бібліотека знову приєднується до нього, але назва Центральна наукова залишається. У 1936 році Харківському державному університету присвоєно ім'я О. М. Горького (Постанова ЦВК СРСР N 194 «О присвоении Харьковскому государственному университету имени Горького»). Відповідно бібліотека стала називатися Центральною науковою бібліотекою Харківського державного університету ім. О. М. Горького.

Під час Великої Вітчизняної війни університет евакуювали в м. Кзил-Орду Казахської РСР, а бібліотека залишилася на окупованій території й мала назву УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА.

Постановою Раднаркому УРСР від 18.09.1943 р. відновлюється робота Державної центральної наукової бібліотеки м. Харкова. Із грудня 1944 року бібліотека знову разом з університетом. У 1993—1999 рр. наша бібліотека називалася ЦЕНТРАЛЬНОЮ НАУКОВОЮ БІБЛІОТЕКОЮ ХАРКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

У жовтні 1999 року Указом Президента України Л. Д. Кучми N 1313/99 Харківському державному університету було надано статус національного й надалі він називається Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Таким чином, сьогодні наша бібліотека — ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. В. Н. КАРАЗІНА.

Бібліотека обслуговує весь професорсько-викладацький склад університету, науковців, співробітників, студентів університету, є й читачі з міста. Професори та викладачі мають можливість брати додому книжки необмеженій кількості.

наш золотий запас держави — ознака її стабільності, гарантія існування. Він пильно оберігається в добу лихоліття й забезпечує піднесення в майбутньому. Недоторканий зоклад Харківського університету — його науковці та викладачі. Адже найдорожче в житті — це людина. А особливо людина талановита, яка акумулює розумову енергію, національний Харківському університеті багато представників інтелектуальної еліти держави, імена яких добре відомі в науковому світі. На традиційний щорічний обласний конкурс «Кращі імена Харківщини» ми цього року делегуємо 10 конкурсантив — найкращих викладачів, науковців, представників багатотисячної університетської родини. Розповіді кореспондентів про тих, кого університет делегував на конкурс 2004 року, читайте на другій-третій сторінках.

...itas mundus scientiarum est!

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

ЗАГАЛЬНО-
УНІВЕРСИТЕТСЬКА
ГАЗЕТА

№ 12
(3833)

ВІВТОРОК
28 вересня
2004 р.

Ціна договірна

1817 р. Харківський університет видавав «Харьковские известия», з 8 квітня 1927 р. — «Робітник освіти», з 15 грудня 1928 р. — «Іновець», з 1 січня 1930 р. — «За більшовицькі кадри», з 1 січня 1947 р. — «Сталінські кадри», з 1 січня 1957 р. — «Харківський університет» (вперше номер вийшов 19 грудня 1945 р.). Електронна версія газети в Інтернет: www.univer.kharkov.ua/gazeta.